

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT NYELVE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetésekké alkusz szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön bevitelért 30 kr.

A kvóta tárgyalások.

A »Pester Lloyd« a Bánffy-kormány magatartását a kvóta kérdésében meg lehetőségesen éles bírálat tárgyává tette s az a cikk nagy feltűnést keltett a szabadelvű párt soraiban. Azokban a kormánypárti körökben, melyek a kvóta-küldöttségnek a többség által választott tagjaival szorosabb összeköttetésben vannak, úgy fogják fel e cikket, hogy abban a tagok komoly elégtelensége nyert kifejezést a fölött, hogy a kormány a küldöttséggel a kérdés érdemére nézve célzatosan kerülte az érintkezést. És ez az elégtelenség annál nagyobb, minél jobban megerősödik az a feltevés, hogy a Bánffy-kormány a küldöttség álláspontjának dezavualásával szándékozik létesíteni az osztrák miniszteriummal a magyar kvóta felemelése tekintetében a megegyezést.

Azt mondják azonban, hogy ezt a gyanút nem szabad táplálni, hanem be kell előbb várni a pozitív tényeket.

Ez az ellenvetés teljesen helyén lenne akkor, ha már most is nem lehetne világosan látni, hogy a kormány taktikája hova viszi ezt az országot és ha remény volna arra, hogy az utolsó pillanatban a bajon segíteni lehet. De már ma is minden arra, hogy az utolsó pillanatban a bajon segíteni lehet. De már ma is minden arra vall, hogy a Bánffy-kormány ily módon akarja biztosítani ott a paktumot, hogy ugyanakkor keresztül erőszakolja azt itt, abban az esetben pedig, ha már a veszély nyakunkba hull hasztalan lesz az ellen minden erő ködés.

Előtünk úgy áll a kérdés, hogy az 1867. XII. törvény cikk értelmében a kormány köteles befolyást gyakorolni a kvóta küldöttség javaslataira. És jól jegezzük meg, nemcsak abban az irányban, hogy adatokat szolgáltat, hanem a javaslat érdemére is. Ezt a befolyást a Bánffy-kormány nemcsak nem gyakorolta, de attól óvatosan tartózkodott. Kétségtelen, mint a multkor kifejtettük, hogy a törvény értelmében ez a hallgatag viselkedés is a magyar kvóta-küldöttség határozatával erkölcsi és jogi megegyezést és szolidaritást jelent. De ha ez így van és mégis azt látjuk, hogy a kormánypártnak éppen tekintélyes organuma, melynek szerkesztője egyúttal a küldöttség előadója is, egy szép napon a kormány ellen fordul s számon kéri tőle, miért nem tartotta fenn a kontaktust a bizottsággal s miért nem nyilatkozik, elfogadja-e vagy sem annak határozatát: akkor ez nem jelenthet mást, mint azt,

hogy a Bánffy-kormány magatartására nézve jogosult kételyeket táplálnak ott, ahol eddig abban a hitben voltak, hogy a küldöttség álláspontja a kormány állásával találkozik. Mert máskülönben ennek az egész feljajdulásnak éppen semmi értelme nincs.

Mi ezeket a kételyeket nemcsak igazoltaknak tartjuk, de az a meggyőződésünk, hogy a Bánffy-kormány a kvóta küldöttség határozatának megdöntésével csinálja meg az osztrák kormányval a kiegyezést. Ezt bizonyítja az a szerep, melyet a Bánffy-kormány e kérdésben eddig játszott s ezt bizonyítja az az irány, melyben most halad.

Annak, hogy teljesen izolálta magát a kvóta-küldöttségtől, midőn az kimondta, hogy a kvótát felemelni Magyarország terhére a képzelhető legnagyobb jogtalanság volna, csak akkor van értelme, ha ehhez az állásponthoz hozzákötöni nem akarta magát.

Célja ezzel a magatartással csak az lehetett, hogy teljesen szabad kezet akart magának biztosítani azokban a tárgyalásokban, melyeket a küldöttségek alkudozásának meghiusulása esetére az osztrák kormányval ugyane tárgyban meg kell indítani. Már most hogy all a tényleges helyzet ez idő szerint.

Azt mi kizártak tartjuk, hogy a kormány ő felségére náritsa azt a feladatot, hogy ő döntsön a kvóta aránya fölött. Ezt az expedienst a kiegyezési törvény a végszükség esetére kontemplálta s nem képzelünk sem itt, sem odaát kormányt, mely az ezzel járó esetleges odiumnak tegye ki az uralkodót rendes körülmények között. Hozzájárul ehhez az a szem elől nem téveszthető, alkotmányjogi tekintet, hogy az uralkodó döntésének időtartama iránt, a magyar és az osztrák kiegyezési törvény határozmányaiában igen nevezetes eltérés létezik.

Odaát Ausztriában egy évre hatályos az uralkodó ily döntése; a magyar törvény pedig nem tartalmaz e részben semmi dispozíciót. Azok a kellemetlen következmények, melyek ebből az eltéréstől származhatnak, egy újabb okot képeznek arra, hogy az uralkodó megkíméltesse magát attól, hogy hatalmi szóval legyen kénytelen a kvóta-arányt megállapítani.

Ez különben is a legutolsó láncszemet képezi abban az eljárásban, melyet a törvény értelmében követni kell. Előbb a két kormány, illetőleg a két országgyűlésnek kell az egyensúly létesítését megkísérelnie.

Ha tehát, a mint előrelátható, a két kvóta-küldöttség megállapodásra nem jut, előáll itt is, ott is, a két kormány funkciója. Mindkét kormány a maga jelentésének, illetőleg javaslatának kíséretében köteles a kvóta-küldöttség jelentését az illető parlament elé terjeszteni, a mit természetesen a két kormány közti tárgyalásoknak kell megelőznie.

Szemmel látható, hogy ezt a stádiumot akarja a két kormány felhasználni arra, hogy itt is, ott is elfogadtassa a a parlamentekkel az általuk egymás közt létesített kiegyezést. És csak ez a terv adja magyarázatát annak, hogy mindkét kormány a kvóta-küldöttség működéséből egyformán és megállapodás-szerűleg elzárta magát s nem vállalt e küldöttségek határozatával szolidaritást. És csak ez a most kidomborodó terv adhatta meg az indokot arra, hogy abban a lapban megjelenjék az a szemrehányásokkal teljes cikk a Bánffy-kormány ellen, a mely lap szerkesztőjének tollából került ki a kvóta felemelését megtagadó nunczium. Itt van a parlamentnek mindkét államban már csak alig néhány hónapra terjedő tartama. Itt van az az imperatív akarat, melynek hatása alatt a két kormány most újra megkezdte a kiegyezési tárgyalásokat, hogy azok még a választások előtt eredményre vezessenek. Vannak kell lenni a ki nem látja, hogy a Bánffy-kormány eddigi óvatos félreállása a kvotaküldöttség működésétől tulajdonképpen és igazában mit jelent.

Cseppet sem csodálkozunk azon, hogy ez a nem éppen kellemes felfedezés súlyos aggodalmakkal tölti el azokat a kormánypárti köröket, melyeket egyrésztől a Bánffy-kormányval fennálló politikai közösség, másrésztől a kvóta-küldöttségnek jól megindokolt határozata és az ország anyagi helyzete egy nehéz döntés elé fog állítani.

Hogy a Bánffy-kormány mire fogja elhatározni magát, az iránt kétség nem lehet. Bennünket csak a többség magatartása érdekel: hányan lesznek ott a kik az ország kizsákmányolását a hatalom megtartása érdekében megengedik.

A kongrua. A püspöki kar és a klerus egész élénken foglalkoznak ez idő szerint a kormány azon szándékával, hogy őszre a kongrua kérdésével erősebben foglalkozzék. A Neue Freie Presse értesülése szerint az említett körök határozottan tudják, hogy W l a s s i c s miniszter ezt a fontos és kompromitált kérdéseket felkarolta és — a képviselőházban annak idején tett ígérete szerint — egy törvényjavaslatot dolgozott ki, mely már az ősz folyamán kerülne az országgyű-

Csak aki mindezeket tudja és mindezeket okát is tudja, csak az képzelheti el, mi csoda fontos dolog lehet a diákság szemében az az egy, miről itt külön szólni akarunk. Az egyik tanár ugyanis a tanácskozási pedagógusok elé azt az indítványt terjesztette, hogy ez a t u l n e k l a s s z i f i k á l i á k a n ö v e n d é k e k f e l e l e t e i t.

Nagy szó ez uram, és kivált a diákság szemében fontosabb a legégetőbb pedagógiai kérdéseknél; mert ez a szekunda halálát, a nótész felelmes hatalmának pusztulását jelentené. A diákok, kik a világ e legdicsőbb indítványáról tudomást szereznek, bizonyára szentelnek az aranyzabadságból legalább egy-két napot, hogy az indítványozóért s az indítványért imádkozzanak; nem bünyök, ha a szekundával együtt eltűnik a nótészekből a jeles, jó és elégséges is — hiszen kivált az elsőből olyan kevés termelt eddig. De elfogadják-e az indítványt a szigorú professorok, akinek olyan rettenetes fegyvere a nótész, a szekunda?

Ne vitassuk a kérdést, ne feleljünk rá, ne rontsuk el a vakáció egyetlen napját sem! Hadd álmódzzék az ifjuság boldog, szekunda nélkül való új tanévéről...

Közgyűlési botrányok.

Irta: **Gondy Károly.**

II. „Könnyebben átestünk.”

(Prolog)

A halasztás nem sikerült; a hivatalserög ellene nem szegült; minden aggály, mely felmerült, a közjó érdekében ismét elmerült; így az intendans főispán fel nem sűt... asztalon felszók nem-okára a fris-en sült.

A meghívókat várják az új tisztviselők; lehet, hogy a traktán újra ott lesznek a most ülésezők; egy sem fog hiányozni közülük... a zöld abrosz körül a főispán marad a főfőnök.

A rendszabályozásnak az a vége, hogy a kombinált közigazgatás vendégsége újra élteti a páni főispánt és ő maga is isteni félelmében a királyt.

ezerszeresen verik vissza a ragyogó vilámpák vilámlényét. 20—25 lepcsőn lemenve tágas boltív alá jutottunk, a melyet vasrács zárt el előlünk. De a nappali fényben rögtön észrevettük, hogy a racion belől elzárt folyosó tet-telen veze ő drótok vannak elhelyezve s így legott tisztában voltunk vele, hogy a földalatti villamos vasut megálló helyen vagyunk.

Nem is telt bele csak néhány pillanat, és hallottunk valami zugast, mintegy sebesen zugó szelnek zeudülését, mely eltölte a helyet, s mint valami sima tó színén uszó hattyu, hirtelen ott termelt előttünk a csónak formájú, hosszukás, karsu villamos kocsi.

Nem a mi felőlünk eső oldalon állt meg, hanem a tulsón, a hol épen olyan tágas tér van. De egyik oldalról a másikra a földalatt nem lehet átjárni. Ez a böles és czélszerű intézkedés a szerencsétlenségek lehető elhárítását akarja biztosítani. Ekképpen az Andrássy-utnak a jobb oldalán csak a városliget felé, a baloldalon pedig csak a Gizella-tér felé, lehet bezállani.

A mi vonatunk pár pillanat múlva indult a városliget felé, ugyanaz a tompa zugás jelezvén távozását, a mely közeledtet tudtul adta. De csak pillanatok teltek bele, hogy új vonat érkezék, még pedig most már a mi oldalunkon, a város felé haladva.

Elnéztük volna mi azt a csodás dolgot kitűdja meddig, mert mintha valami igézet kötözött volna meg, — úgy oda ragadtunk helyünkhez. De a gyorsan siető idő figyelmeztetése s főleg tanárunk komoly hívó szava távozásra készítetett s a hol lejtöttünk, ugyanott, mentünk vissza-fele is, még egyszer megbámulva, sőt megtapogatva a tükör-fényességű sima porcellán falakat.

A nagy bizottság hibája csak stílárís, — n o d e m i r e v a l ó a p a g o n y - f i s k á l i s , k i f e l g y e l a p a r a g r á f - v a d a k r a és megfelel a zöld vadakra?! J u h á s z s e m h i á n y z i k a B a k o n y i s ű r ű b e n ; f u r u l y á j a n e m p i h e n , s e m a z u j n ó t á k f e j é b e n

»Megy a juhász számaron...»

Ide jutottunk immáron!!...

Olyan »peleskei nótárius« féle komédia volt az egész, melyben a publikum között jár a színész, a nótárius nyílt színben Othello-val összevész... mire persze a publikum nagyot néz. — Az Othello-k távoztak a nagyteremből... az o-te-ló! a színen maradt, az öt-holló csak tovább károgozt.

Mint mikor a kutya a farka után szalad, a közgyűlési angett az első napon úgy haladt. Persze nincsen ott m a r a k o d á s , h o l a k u t y a m a g á b a n m a r a d ! — M o s t k é p z e l d n y á j a s o l v a s ó m (d e n y á j a s l é g y !) h o g y a k u t y á n a k a f a r k a h e l y é n k é t f ű l e t á m a d é s m i n t J a n u s k é t a r c z a z a l t á m a d . . . i l y e n k o r k é r j a C e r b e r u s t o l — t a l á n a d ? ! . . .

A városi bizottságot már kutyába sem veszik, beszédük mint kutya ugatás a meny-be nem halatszik. Kutyáit meg vagyunk karóztatva, talán még jobban mint adóztatva. — Impresszário csak rajta! mit neked a kutya fajta?!

*

Segíts magadon; az Isten is megsegít! — A hivatalnokok segítettek magukon és az a jó isten, ki mind a két párt atyja, megsegíti őket továbbra is. — A Dávid — főispán parittya köve ismét talált, az »óriási« kisebbség megfutamadott.

Ez a mi szent beszédünk epistolája és kesergésünk trilogiája. Amen.

*

Az ellenzék mint kisebbség jókor beadta a kulcsot, mit Jóna nagy szakértelemmel a főispán nevében fogadott, és a külön meghívott hivatalnok-ankét félhivatalosan megtapsolt.

A hogy Perczel a nagy augur b é l i - ü g y m i n i s t e r j u n . 8 - d i k á n a n a g y n a p o n a f e l t o l l u z o t t f ő i s p á n t e s t ű l e t h e z s z i v é l y e s e n s z ó l t : u g y a m i m l a d i p á n f ő i s p á n u n k i s a n a g y t o l l a e g i s e a l a t t m o s o l y o g v a a m e g r o s t á l t é s f e l i g

Indultunk tehát hazafele.

De mielőtt meg lakasunkra értünk volna, mi magunktól különben sem tudván tájékozódni — vezető tanárunk szíveségéből Budapestnek még egy csodás szépségű helyiségét bámultuk meg, a »New-York« palotát s főképen annak remek szépségű kávéházát, de ezt is persze, csak üvegen át, az utcáról.

Ez már csak mint valami hihetetlen szép álom dereng-borog az emlékezetemben, s hogy csakugyan voltunk ott, abból hiszem, hogy többi társaim is beszélnek róla; az pedig szinte lehetetlen, hogy ilyen nagy csapat ember mind ugyanazt álmodja ugyanazon éjjelen.

Mert már csak az álom várt ránk ezen az estén.

Tíz óra jól elmúlt, a mikor bementünk a VII. ker. állami főgimnázium kapuján s felhatoltunk a II-dik emeleten levő pihenő helyeinkre.

Pár perc múlva megérkeztek Duna-járó társaink is és most kölcsönös dícsékedés következett, hogy én ezt meg ezt láttam, hát te?

Igazán úgy beszéltek bele magunkat az álomba, s álmunkba folytattuk ott a hol elhagytuk.

En legalább egész éjjel folyton barárgoltam s mind azt a csodát a mit nappal megbámultam, újra lelkem elé idézte az álom csapongó szelleme, de természetesen mindent sokkal fantasztikusabb, sokkal mesészerűbb alakban láttam viszont.

A földalatti villamos vasuton a mint haladtam a sötét boltívek alatt, egyszerre csak kiatudtak a villamos lámpák és valami széles, nagy víznek a csobogását hallottam. A

megreselt gyülekezethez fordult, és szól a a szinte ekképen:

»Hagyjátok hozzám jönni a k i s d e d e k e t m e r t — ő v é k a m e n n y e k o r s z á g a ! . . . J ó n a , M á r k é s L e n g y e l ! t i h ű v a z a l l u s o k (v a s s a l ű z ő k) , t i t u d j á t o k m i l y e n J o o v a g y o k h o z z á j u k ! ! — ? «

Igen, így szóla a kisdéd főispán... azután még soká mosolygott, a hogy jól megütött akkord tovább zümmögői szokott... diszszó náncztól most már nem tarthatott, midőn már mi ő t a h a n g o l t a t o t t ? ! . . . A z a z ö t t a g m e l y a 2 4 - e n f e ű l v o l t , a z n e m f a l s k v i n t . . . N a z k i k á m ! m á r e r r e h i á b a k ö h i n t . . .

Arany János: arany tollai;

Sok szép-t írt, de nem beszélt.

Chrisostomos: arany száju;

Csupán angyalokról mesélt.

Jóna így csak aczél-száju;

Ha ír — vasvég tőri kezét.

Jónától tehát így bucsuzom, mielőtt tovább mennék a lóvonaton.

Hogy a főispán az államot közvetlen érdeklő kérdéseiben a hivatalnokokat szerepelteti, annak van nemi alapja, a mennyiben e lelekolportage üzlet mesterségébe vág és vele az állását biztosítja; de hogy a városi ügyekben, midőn ők is többnyire a város szülőttei, a többi polgártársai, mint rokonok ellenében állást foglaljon, azt tovább türi nem lehet. — Ne a polgárság vonjon ki a csupán öt meáillető tanács tereomból, de ilyenkor a főispánnak nincsen ott helye. Mi nagyon könnyen el lehetünk főispán nélkül, a hogy az előtt voltunk, nem kerünk a polgármester fellett ellenőrzést. Hiszen a főispáni intézmény az mely polgári tanácskozásainkat meddőve teszi és a va os haladásának üterét megszübasztja.

Ha a hivatalnok úgy mint az egyes polgár egy-egy szege az állam nagy gépezetének, kérdem: mi kár káromolhat az államra, ha a város polgárai k i v e t e l n e k ű l s a j á t , a z á l l a m r a k ö z ö n b ö s ü g y e n e k é r d e m l e g e s e b b e i b i r á l á s a v e g e t h a l a s z t á t k é r n e k ?

Ha mi mindnyájan a városi képviselő test és munkás hivatalnokaink egységében collectio kiállí ői vagyunk az admimis ratió fé-

sötétséget némileg megszokván a szemem, láttam, hogy egy óriási nagy tavon haladunk, még mindig ugyanabban a vilamos kocsiában ülve, de már nem sineken megyünk, hanem vonatunk kereke a gőzhajó lapátkerekének a szerepét vette át és könnyedén siklik el a víz sima tükren. Pár perc múlva kiértünk a vízből s erősen kapaszkodó partra értünk, a hol a villamfény újra kigyuladt és en a Cserhat valamelyik állomását, tán Mendét látom magam előtt stb. stb.

Igy voltam én, de így volt ugyszólván valamennyi többi társam is.

Másnap a reggel hajna bau kezdődött. A szokatlan hely, a meglehetősen kemény szalma párna, a melyen nekem a fülemkegyetlenül összetörődött és megfáult, az a élt rengeteg izgalom, a fővaros örök zaja, mind-mind hozzájárult ahhoz, hogy ne tudjunk soká aludni.

Már három óra után megmozdult a tanyánk. Előbb csak egyesek, félenken, bártortalanul, nem is eszmélve kellőképpen, hogy hol vannak és hol juthatnak oda, ütögették föl fejüket. Majd ebredenze a többiek is, a legfrissebb leugrott ágyáról s ébresztő fut.

Negy órára már az egész tábor talpon volt s kezdetet vette a mosdás, öltözködés, a mi főleg a mosakodás, hihetetlenül rövid idő alatt megesezt.

Öt órát es-ngetett a folyosókon és termekben az intézet központi vilamos őrja, a mikor tanáraink utnak indítottak bennünket, hogy reggeli előtt még egy rövid sétát tegyünk

Induljunk tehát!

(Folyt köv.)

lés elé. A magyar modern egyházipolitikai törvénykezés értelmében e javaslat természetesen nemcsak a kath. pap-ag kongruájával foglalkozik, hanem minden törvényesen elismert vallás lelkészeit, tehát a g. kath., g. k., protestáns, unitárius és zsidó egyházak lelkészeinek támogatását is felöleli. A felekezetek egyenlőségi elvének felelne meg a javaslat ama intézkedése, hogy a kath. papság kongruájához hozzájárulna az állam a saját eszközeivel, eltekintve azon hozzájárulástól, melyet a püspökök fognak nyújtani. Az ügy már annyira előrehaladt, hogy a vallásügyi miniszter már a pénzügyminiszterrel is befejezte e tárgyban folytatott tárgyalásait. Ennélfogva lehetséges, hogy e célra a fokozatosan emelkedő költségek legalább részben a jövő évi költségvetés keretében már felvételnek. Ha ez a hír megvalósul — írja a »N. Fr. Pr.« — úgy a kormány illetve a kultuszminiszter igen fontos akeziójával állanának szembe, melynek fontossága igen messzemenő, mert az állam magától érthetően azon lelkészekről, kik alkotásai ellen izgatnak, az állam jótéteményeit is elfogja venni. A »N. Fr. Pr.« e megjegyzése különös feltevések-re adhat okot, mert e szerint nem a kongrua általános rendezéséről, illetőleg a protestáns egyházak állami dotációjának emeléséről volna szó, hanem az egyes lelkészeknek közvetlenül a kormány által nyújtandó szubvenzióról. Ez pedig nem megoldása volna a problémának, hanem az elrontása.

A felszólamlások ideje.

Debreczen, július 10.

A választók névjegyzéke mindenhol elkészülvén, az egész ország területén közszemlére kitérték, még pedig a választókerület összes választóinak ideiglenes névjegyzéke a központi választmány székelyén, az egyes városok vagy községek választóinak ideiglenes névjegyzéke pedig az illető városban, nagyközségben vagy körjegyzőségben tétetik ki közszemlére.

A központi választmány e végből a kerület városának, vagy községének és körjegyzőségének saját választói ideiglenes névjegyzékét másodpéldányban megküldi az alkalmalással az állam hivatalos nyelvén és a szükséghez képest a kerületben tömegesen használt más nyelven is hirdetményt bocsát ki, melyben közlésezi, hogy az összeállított ideiglenes névjegyzékek hol és mely időben lesznek közszemlére kitéve, továbbá hogy ezen névjegyzékek ellen az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 44 §-a értelmében felszólalni és ezen felszólamlások és az azokra tett észrevételek hol és mely határidő alatt adandók be.

A községi előjáróságok kötelesek ezen hirdetményt minden községben a szokásos módon közzétételni, a névjegyzékeket pedig, valamint a beadott felszólamlásokat a kiűzött napokon reggeli 8 órától déli 12 óráig, városokban és nagyközségekben a község házában, kis községekre nézve e körjegyzőség székelyén közszemlére kitenni, mely idő alatt azokat a községi előjáróság egy tagjának jelenlétében megtekintheti és d. u. 2 órától 6 óráig lemasolhatja.

A névjegyzék ellen saját személyét illetőleg bárki felszólalhat; a kinek neve tehát a választók névjegyzékéből kimaradt, vagy a kit az összeíró küldöttség a választók névjegyzékébe bármi oknál fogva föl nem vett, az jul. 5. napjától július 15. ig e miatt felszólalhat.

A felszólalások irásban adandók be és egy beadványba több egyénre vonatkozó felszólalás is foglalható. A felszólalások a központi választmányhoz intézendők és a szükséges okiratokkal felszerelve azon város vagy község előjáróságához melynek névjegyzéke ellen a felszólalás történt, kis községben pedig a körjegyzőnél nyújtandók be.

Ezenkívül mindenkinek jogában áll azon választókerületben, melyhez tartozó valamely község névjegyzékébe fölvetetett, bármely jogtalan fölvetel vagy kibagyás miatt a névjegyzék ellen felszólalni. A felszólalásokat mindenki megtekintheti s azokra a névjegyzék kitételének napját követő 20 nap alatt mindenki, ki a fentiek szerint felszólalni jogosítva van, irásban észrevételeket nyújthat be. — Az észrevétel minden beadványhoz külön adandó be.

Az előjáróság köteles a felszólalásokat és észrevételeket külön sorrendben beiktatni s a záros határidő leteltével az iktató könyvvel együtt a központi választmánynak azonnal megküldeni, vagy azt, hogy felszólalás be nem adatott, bejelenteni. A felszólalások és észrevételek fölött a központi választmány szept. 1-től 20-ig köteles határozni.

A bizonyítvány.

Nem tudjuk, hogy a »haza reményei«, akik most a nyári vakációt élvezik, törődnek e sokat a tanügyi kongresszussal. Azt hisszük, nem nagyon érdeklődnek azok iránt a tanácskozások iránt, amelyek végeredményben mégis őket érintik leginkább.

Oh, nekik most sokkal fontosabb és bizonyára kellemesebb teendőik is vannak, mint az, hogy lessék, vigyázzák, mit tartanak kongresszusra egybegyűlt tanáraik a francia nyelv, a gyorsírás kötelező tanításáról s hogy miféle reformokat akarnának a tanítás terén életbe léptetni. Igazi diák nyári vakációban nem törődhetik ilyenekkel.

Hanem történt ezen a kongresszuson valami, amit olyan ember, ki az erettségin pár esztendővel túl van már, nem is tud kellőképpen méltányolni, ha csak vissza nem gondol a hajdankori, végtelen, borzalmas »drukkal«-teljes fizikai és menyiségnyi órákra és mindazokra az órákra, amelyeket olyan keservesekké tett a rettegés a s z e k u n d á t ó l.

A szekunda!

Mitől retteg a tizenhatéves diáksziv úgy, mint ettől? És egyáltalán van-e a világitódalomnak egyetlen könyve, amelyre olyan félelemmel vevesy tisztelettel nézne a diák, mint a titokzatos, a félelmetes — tanári n o t e s z r e.

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

Fel Budapestre!

— A debreczeni diákság utja. —

IV.

Kilenc óra jól elmúlt, mire valamennyire elhelyezkedtünk. Nem kis dolog 114 apró embert teljesen idegen helyen meggyőzni arról, hogy ime itt itthon vagyunk.

Óriási nagy, széles lépcsőzetű tágas folyó-óju épületben voltunk, a melyről virradatra a legkedvezőbb fogalmat szereztük, de megérkezésünkkel mondhatom mindnyájunkra inkább félelmes, mintsem kellemes benyomást tett.

A mint az utcáról a tágas kapualj alá beértünk, ott meg elég barátságosan lobogott az egyetlen gázlámpa, a melyet meghagytak. Másutt azonban, a lépcsőkön, folyosókon, a tábori ágyakkal berakott óriás termekben csak parányi mecsk-pislogtak, a melyek mint fűben a Szent János-bogár csak éppen hogy saját te-tüket megvilágították.

Rövid falatozás után, a mely a magunk tarisznyájából teit ki, — nem tértünk azonnal nyugalomra, hanem a késő este dacára tanáraink vezetése alatt két csoportban sétára indultunk. Társaink jó része a Dunapartra ment, mi pedig a saját vezető tanárukkal a ragyogó körükön és az András-úton tet-tünk rövid sétát.

Szállásunk az Erzsébet-körúthoz csak harmadik ház, mint később számtalanszor tapasztaluk, a képzelhető legjobb helyen volt. Közel mindenhez. Természetesen ezt a közel-

séget nem debreczeni mértékkel kell mérni, a hol a Nagy-rdőt mint valami rémes messzeséget szokás emlegetni. A közelséget úgy érttem, hogy mindentül meglehetősen egyforma távolságra, tehát középponton laktunk, s így akárhova kellett mennünk, vagy akárhonnán jöttünk, kerülő utat soha nem voltunk kénytelenek tenni.

A körútra kiérve, legegyszerűbb is a villamos kocsi, ezek a bámulatos gyorsaságú, csinos külsejű, mindig zsufoltan haladó közlekedési eszközök köztük le figyelmünket. Egyik a másik sarkában, alig egy percznyi időközökben indul es szalad, de az óriási forgalom kiegyenlítő lebonyolítását még így sem képes eszközölni. Többször tapasztaltuk három napi fenlételünk alatt, hogy utközben szinte lehetetlenség feljutni rá, hanem a ki villamos kocsin, vagy lövönaton akart valahova — főleg a kiállítás felé — menni, annak a végálmásokon kellett szerencsét próbálnia, vagyis inkább rohammal venni be egy-egy megérkező kocsit. Az »Erzsébet« körúton az András-ut felé haladva először is egy nagy kavéházat találtunk, a melyben volt legalább kétezzer ember s a fővárosban fekvő bosnyák zászlóalj bandája muzsikált benne.

Ennek a návéháznak a nevét nem jegyeztem meg, így nem is tudom megmondani. De néhány házzal odébb egy tündéri fényű, hármass tagolású, rengeteg terjedelmű palotát találtunk, a melyen aranyos betűkkel ez a francia szó ragyogott: »R o y a l«.

Azt értem, hogy ez a szó azt teszi: »k i r á l y i«, de mivel azt nem hitttem, hogy Ő Felsege ilyen nyílt helyen lakják; s arról is meg voltam győződve magamban, hogy a magyar király háza és házatáján

csak magyar felírás lehet, megkérdeztem vezető tanáruktól, hogy mi ez az épület.

Tőle tudtam meg, hogy ez Budapestnek legujabb és legfényesebb szállója, a mely »Royal« nevét onnan vette, mert akkora fényű és kényelemmel van berendezve, hogy királyok is megszállhatnak benne.

Ebből a magyarázatból, a mely tel esen kielégített és felvilágosított, megérttem azt is, hogy miért nem ide szállásoltak minket debreczeni diákokat.

Még pár száz lépés és kün voltunk az u. n. Oktogon téren, mely az András-utnak a derekát képezi. Oktogonnak, vagyis nyolcszögletűnek azért nevezik, mert határvonalai szabályos nyolcszöveget alkotnak, melyek négy oldalon négy negyemeletes teljesen egyforma nagyságú palota, másik négy oldalon pedig részint a körutak, részint az András-ut két torkolatán át vont képzelti egyenes vonal határol.

Itt újabb csodának ámulatra keltő látványa várt reánk. Az Oktogon-téren a nankingi porcellán toronyra emlékeztető fiigrán palotácskák vannak, a melynek rendeltetését első pillanatra még csak elképzelni sem tudtuk. De hogy valami ardekes dolog lehet, abból gondoltuk, hogy tanáruknak egyenesen felhívta rá figyelmünket s arra felé vezetett bennünket.

Odá érve csalódva láttuk, hogy pince lejárata, a melyet ki tudja, mi okból építettek az utca közepére.

De tanáruknak megindul lefelé s bennünket is buzdít: »Utánam fiúk!«

Lemegyünk.

A lejárata fala a legremekebb porcelán és majolika lapokkal van kirakva, a melyek

nyes gépcsarnokának: mi jogon szavazhat a hivatalnok ellenünk? — Nem élünk talán még Schmerling és Bach korszakában? vagy talán még rosszabban?

Hiszen a hivatal nem kegyelem kenyér! meg kell dolgozni a tisztviselőnek ugyan csak a szükén mért falatért... hát hogy mer a főispán fenyegetni avval a fekete kenyérrel?!... Szabad-e a hivatalnokot mint tősgyökeres polgárt megfosztani szabad akaratától, ha egyszer hivatalának pontosan megfelelt?... Szabad-e saját véreinek ellen-ségévé nevelni a közös állam területén?... Mit gondol a főispán, oly könnyű a tisztviselőket kicserelelni, mint kocsija elébe a lovakat? vagy arra minden balek jó, csak öneki legyen elég okos es ügyes a korté-kedésben.

Nem akarja beiatni, hogy a kortese épen a legönzöb, csak maga-magát szolgálja és semmi sem alterálja, csak hogy Önt mint hivatalosztogatót lekenyerezhesse. Mint lekötélözje a leggyalázatosabb arulója lehet, ha minden vagyát vizontszolgáltatban nem teljesíti vagy nem teljesítheti. Mily lelki bántódásai lehetnek, hogy a tiszta jellemű, önzetlen családosi polgárt kénytelen mellőzni, mert az örökké zsarnokoskodó zsarolóját soha ki nem elegendheti!...

Az állam, melyet a polgárság a nagy adó nyomása alatt is fentart, ugyan megjárta, ha tisztviselői in corpore falmoudának a szolgálókat, melyek közvetlenül nekünk tesznek szolgálatot és az államot követve pénzelik, többnyire mind nemzetközi jellegűek.

De hogy is meri a főispán, kit semmi egyéb érdek nem köt városunkhoz, mint a város feletti hivatalnoki hivatala, a mi érdekünket nagyon is szolgáló hivatalnokot a maga speciális céljainak alárendelni, és csak hajdujanak tekinteni, kit a vármegye végében is felhasznalhat?!...

Az hiszem a város jóléte előmozdítása és a szigorú rend fentartása mindnyájunk szíven fekszik; hathatós közreműködésünket nem károsítjuk az államot; sőt ha minden polgár boldog a hazában: mit keressünk tovább a hazában?!...

Lehet-e azt tűrni, hogy a város fiainak apaik vagyona és születési helyének érdeke ellen még továbbra is működni megengedtesek?! — Nem kell-e a tisztviselőnek pirulnia, ha maga magára kénytelen szavaznia?! És nem szokik a vér a fejébe, midőn a polgárokkal közös ügyet es ügykört tárgyalni kívánják: a beidézett és fiait iránt jóakara u atyáit a főispán elzavarja az ülésből?!...

Tehát a város ügyeit intézők száma lassanként lepad a minimumra, a törzs méenység. A ponderabilis többség már ezentul kézenet lesz, csak fűtyőni kell utána. Lassanként felhagy a város a cifra ménessel es eloszlik mint az Eszterhazy herceg házi zenekara Haydn (nem hajdu) vezetése alatt.

Midőn az ország egykor leggazdagabb magnása a zenekart felosztatta, az akkor még fiatal Haydn az utolsó estéjére oly szírfoniat irt, melyben a tagok kezdetben együtt működték, de később egyenként észrevétlenül a karból távoztak, ki-ki maga után elfuva a lámpáját. Az utolsó solista távoztával a válogatott közönség perplexitásban azt sem tudta, hogy hanyadán van. Azt hiszem, mar éjfel lehetett, midőn a tam-tam elrezgett, és a terem határozottan sötétebb lett.

A közgyűlés végén a főispán így sóhajtott fel: *Legalább így könnyűben a testünk rajta!* Gondolja?...

En most gondolok. Vigyazzon a méltóságos ur! még hoppon maradhat; még solo marad es kíséret nélkül elfújhatja a princi-pale-t. Nemde Márk ur? megért engem mint part- es dalárda elnök?

Hajdu midőn a híres *Teremtés* oratoriumát nagy hallgatóság először előadatta, elragadtatva saját szerzeménye hatása által így fakadt ki örömeiben: *Minden felülről jó!!!* Hát a főispának is nem minden legkisebb mosiomna felülről jó?!

No de ne menjünk oly annyira vissza a meüiettek es contre — danse boldog, büvös világába!... csak egy szorosabb ducról

a kulis-zák megett *karok* megemlékezni, — melyet a kegyetlen sors keze ismét ketté szakított.

Egy alkalommal T... t, a helybeli színház igazgatóját kerestem; meg is találtam a színpadon, a hol rendesen játék közben leeresztett függöny mellett, fel és alá sétálva fojrt tovább a munka.

Az igazgató igazgató azonban egy helyben toporzékolva egy jelmezes férfi csoporttal szemben felette hangosan konferált; mely csapat valószínűleg a gázsét kérte és már elhagyással fenyegette az igazgatót.

Erre a magában maradt színigazgató condelicate-se azon csipte az utimutomot leső feleségét és ily formán torka szakadtából akkép újra szólózott: *Méhetnek az urak mindnyájan!... majd játszuuk mi ketten!... Ugy-e mamukám?...*

Hogy azonban a színész urak nem tagitottak, az igazgató ur dühében oly csattanós esókot nyomott a direktorné ajkaira, mire a rendező is azt mondta: *Pszt!!!...* Megjegyzendő a színen fojó zsidó darabban a m a m a szerepet az agyon *szupantott* direktorné adta...

A főispán is ugy látszik elbizakodottságában szinte a mama-ligával hajgál, csak aztán a *mamele* ne feledje bent a lében a jó *státele* bent.

Egyedül maradni a legkönyebb... de egyuttal a legfájdalmasabb!

Ujdonságok.

* **Tisztújítások a vármegyében** R á s ó Gyula kir. tanácsos alispán a Hajdúvármegye három rendezett tanácsú városában, Szoboszlón, Nánáson és Böszörményben, a tisztújítások határidejét kiűzte. Szoboszlón f. hó 24-én, Nánáson 27-én és Böszörményben 29-én lesznek a választások, a melyeknél R á s ó Gyula kir. tan. alispán fog elnökölni, akadályoztatása esetén az elnöki teendőket a májusi vármegyei közgyűlés megbízásából V e s z p r é m y Zoltán főjegyző végzi. A tisztújításra kiírták a pályázatokat, azonban mint az előjelekből látszik, a restauráció sehol sem fog lényegesebb változásokat előidézni a tisztikarban.

* **Nagyvárad s a soproni átirat.** Sopron szabad királyi város közönségének a szólás-szabadsággal való visszaélést meggátolására szükséges rendelkezéseknek a házszabályokba leendő felvétele iránt az országgyűlés képviselőháza hoz intézett, famózus megkeresése — melyet a törvényhatóságok eddig ritka egyértelműséggel utasítottak el, vagy vettek tudomásul — Nagyvárad város jogügyi bizottsága másol — Nagyvárad város jogügyi bizottsága véleményét adott, mely vélemény oda megy ki, hogy a parlamenti szólásszabadság a nemzetnek olyan közkincese, melyet a maga egészében fenn kell tarteni, s melyet lényegének sérelme nélkül megszorítani nem lehet. miert is az átirat felett napirendre terést hoz javaslatba. Ezen nézetét a tanács magáéva tette s elfogadásra ajánlj a ma tartott közgyűlésnek annyival inkább, mert a szóban levő netalan mégis szűrése intézkedések kezdeményezésére vannak illetékesebb forumok, mint a törvényhatóságok. Tehát csak Debreczen nem látta ezt be. —

* **A Thaly-család levéltára.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Thaly Kálmán országos képviselőnek s általa az egész Thaly családnak a hivatalos lapban köszönetet mond azért a hazafias elhatározásukért, hogy mintegy 500 drb mohácsi véz előti oklevelet, 2 cimeres levelet és 100 drb újabbkori iratot tartalmazó, nagybecsű levéltárukat örökös letétképen a Nemzeti Múzeumban helyezik el,

* **Zólyom vármegye átirata.** Az az élénk törvényhatósági élet, mely Magyarország vármegyéiben ki van fejlődve, magyarázza meg azt, hogy minden hasznos és életre való eszme a vármegyék zsidó asztala mellett eled fel, melyhez aztán csatlakozva a többi törvényhatóságok is, a kezdeményezésből egy fontos és helyes törvény válik. — A vármegyék ezen igen szép jogukat — mint tapasztaljuk — nem ritkán gyakorolják. Ma is Debreczen sz. kir. város törvényhatóságához Zólyom vármegye — törvényhatósága intézett egy igen nagyfontosságú ügyben átiratot, a mely ha a mi városunkra nézve nem is, de a kisebb városokra és község-kre nézve nagy horderejű dolgot pendített meg. Hosszasan írja le az átirat azon óriási teendőket, melyet az anyakönyvvezetői ügyek az amugy is rendkívül elfoglalt községi jegyzők vállaira nebezitene, és arra hívja fel a társ-törvényhatóságokat, hogy járuljanak hozzá és illetve hasonló szellemű felirattal pártolják ezen az országgyűléshez intézett felirataikat. Melyben az anyakönyvek vezetése körül követelt eljárás egyszerűsítését és a sok formalitás mellőzését kerik. Az átirat véleményezés vegett kiadatott a jog és pénzügybizottságnak

* **Uj eljárás a távirati utalványnál.** A kereskedelemügyi miniszter a posta es távirati hivatalokat utalította, hogy a távirati utalványok kifizetése alkalmával, a címzetteknek egy évre a czélra kadott nyomtatványon kiállított oly értesítések adassanak át, a mely a távirati postautalványnak nemcsak minden adatait, hanem az írásbeli közlieményt is tartalmazza.

* **Kinevezés.** A kereskedelmi és iparkamara f. hó 2-ikán tartott közgyűlésében az elnökség megbízott, hogy az üresedésben levő segéd fogalmazói állást töltsse be. — Az elnökség e tisztségre Komlóssy Miklóst a *«Csokonai»* nyomda könyvvezetőjét nevezte ki. Komlóssy Miklós, a ki több nyelvet beszél és látta a nagy világ kereskedelmét, iparát, mindenesetre jól fogja betölteni helyet s bizonyára nagy hasznára lesz még városunk fejlődő iparának s gazdag tapasztalataival és nagy tudásával fel fogja pezsdtíteni a debreczeni ipar- és kereskedelem ma még némileg petyhűt ereiben a vért.

* **A debreczeni munkás dalegylet f.** 1896. évi augusztus 1-én szombaton, a Margit fürdő distermében Janny József egytől karnagy vezetése mellett tanczszal egy-kötött zartkörű dalestélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Milenniumi induló Zisora a következő: 2. Milenniumi dalárddal Ábránytól, Gaáltól. 3. Barmerre jár Lánytól. 4. Nemzeti fohász Gaáltól. 5. Isten hozzád Riegertől. Kezdeté este 8 órakor. Belepti-jegy személyenként előre váltva 50 kr. Este a pénztárnál 6y kr. Alapító és pártoló tagok szabad jegyeiket használhatják. A szabadjegy két személyre érvényes. Felülfizetések, tekintettel a milenniumi dalversenyre való utazást, köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Péter Pál pénztárnok urnál, (Sas-utca) Vilmos-féle vendéglő, Kucian Gyula órási tizletben (főpiacz) és este a pénztárnál.

* **Eljegyzés.** A mi mesterségünk szolgálatában álló bohéme-sereg még a háasság igáját is sokkal nehezebben veszi magára, mint más isten-teremtése, ugy gondolkozván, hogy aki az egész olvasóközönség nőirészenek kötetes szolgálja, az nem kötheti le magát egyhez. Igy meg ez mindaddig, mig a semmivel sem törődő, a vizontagságokat és élet-akadályokat fel sem vevő, a szerelemből pedig különösen avult fogalmak iránti rajongást ki-magyarázni szerető bohéme-zsurnaliszta nem

kerül az Amor szeszélyes kezében oly remekül működő hálóba. Az ilyen dolog után mindig nagy esemény a cigánytársadalomban. Hozzájuk tartozóknak valljuk magunkat mi is és a kollegális szeretet teljes melegevel köszöntjük azt a társunkat, a ki magára veszi most Hymennek rózsafüzéres igáját s a kinek tiszteletére ezt az egész ujdonságot megírtuk. Ez a kollegánk F e h é r Dezső, a N a g y v á r a d szerkesztője, ki e hó 7-én jegyezte el B r e i t n e r Janka kisasszonyt. Ad multos annós!

* Elhunyt mezőrendőrségi hivatalnok.

V á s á r h e l y i Sándor, a IV. ker. mezőrendőrségi kapitányság hivatalnoka, V á s á r h e l y i József ev. ref. tanító testvére az éjjeli hosszas szenvedés után meghalt. Vigasztalja meg az É g a korán elhunyt törekvő fiatal hivatalnok családját.

* Örült a vonaton.

Iszonyu veszedelemben forogtak a ma hajnalban Szathmár-fele utazók. Egy szegény elmebeteg asszonyon kitört Haláp és Vámospércs között az örülesi rohamban a vonatban ülőket halálós félelembe ejtve s azután a kocsi ajtaját felnyitva azon kiugrott. Az esetről a következő értesülésünk van F á b i á n Imréné böszörményi születésű asszony bejött Debreczenbe és innen a ma hajnalban induló vonattal akar tovább utazni öt hetes kis gyermekével Szatmárra — Az uton is igen különösen viselte már magát, úgy hogy az utasok félve húzódtak tőle a sarokba. Haláp és Vámospércs között aztán kitört rajta régi elmebaja és tépdésni kezdte magáról a ruhát, iszonyu ordítással közben. Az utasok borzasztó helyzetben voltak, többen a kocsiiban elájultak. Egyszerre az asszony a kocsi ajtajához ugrott s gyermekét kebléhez szorítva azon kiugrott. Szerencsére kisebb zuzódáson kívül más baja egyiknek sem esett, pedig igen könnyen a vonat kerekei alá kerülhetek volna. Ma delőtt hozták vissza Debreczenbe és itt beszélgették a szerencsétleneket a kórház elmebeteg osztályába.

A kórházak réme. A költő igen szépen megírta, hogy önkénytelen az ember, mindenre születik. A magassabb hatalmak ury végezték el J a n i s z i k János boszniai (Trencsén-megye) illetőségű egéntről, hogy elmondhassa magáról:

Csavargónak születtem,
Csavargó vagyok én.

Mert Magyarországon csavargásból is meg lehet élni, hát J a n i s z i k János, vagy a mint hazájában nevezik: Janó úgy él, hogy egyik kórházból a másikba megy, a hol természetesen jó kosztot és jó táplálékot kap illetőségi helyének kontójára. — Janó ezen gyöngyöletét megírtyelte a belügyminiszter s most felhívja a hatóságokat, hogy csak megállapított betegséggel vegyék fel a kórházba, ha pedig mint szimuláns jelentkezik — tolonczolják egyszerűen hazájába.

* Gutenberg-ünnepély. Serényen folytak az előkészületek a vasárnapi Gutenberg-ünnepélyre, a mely iránt városzerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. A rendezőség a meghívókat már szejjel küldötte s előreláthatólag megjelenik ott Debreczen város intelligenciájának színe-java. — A »Három t e s t ő r « második felvonásából, a melyet a debreczeni hírlapírók adnak elő, naponként próbákat tartanak. Az előadás különben a következő szereposztással fog lefolyni: Pollacsek borkereskedő: Krémer Jenő, Róza, felesége: O. V e g h Vilma k. a., Liza, unokahuga: Püspöky Rózsika k. a., Rátky lap-szerkesztő: Szücs Jenő, Flóris báró: Lindenfeld Ede, Hortovay: Bereczky Lajos, Kosniczky: Szathmáry Zoltán, Csernay: Mile Pál, Rigó ripor-

ter: Löw József, Kovács: Popper Dezső, tördelő: Morvay Zoltán, Nagy János: Nagy József. — A műsor első pontjaként S o m o s Árpád tart alkalmi megnyitó beszédet, utána alkalmi szavalat következik. O. V e g h Vilma k. a. szavalata fogja a műsor egyik legérdekesebb pontját képezni, a ki dr. Várady Antalnak »Melyike« című költeményét szavalja el. K e l e m e n Erzsike k. a. cimbalmon játszik, N é m e t h János tenorista K n e b e l Jenő zongorakisérére mellett a »B a j a z z ó k «-ból, »M á r t h á «-ból és a Lányi-féle népdalokból fog részleteket énekelni. A vacsora alatt a V e r e s Tón zenekara szolgáltatja a zenét.

* Elvi kijelentés. A belügyminiszter egy felmerült eset alkalmából azon elvi kijelentést tette, hogy az országgyűlési képviselőválasztói névjegyzék kiigazításának apját a folyó évi összes adónak meg nem állapítása, vagy az adótartozásnak csak részben előírása esetén a mult évi adókiroás arányában a folyó évben kifizetett adó képezi.

* A hírlapírók bérkocsisa meghalt. A jó öreg Veres bácsi a hírlapírók bérkocsisa elköltözött arra a világra, a hol nem kell már neki sem a gyilkosság, sem a tüzvész színhelyére szállítani a hírlapudósítókat. Szegény Veres bácsi, hogy ennek így kelle történni. Meg tegnap is vidáman köszönt az utcán, büszkén tekintve le bérkocsija üléséről s ma már halott. Az éjjel szívszédülés érte. Haláláról a következő gyászjelentést vettük: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejt-hetetlen jó férjnek, páratlan jó apának, após-nak, nagyapának, sógornak és rokonnak néhai VERES GYÖRGYNEK folyó hó 9-én éjjeli fél 12 óraker életének 67-ik, boldog házasságúak 28-ik évében, szívszédülésben történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hűlt tetemei folyó hó 11-én d. u. fél 4 óraker fognak a rom. kath. egyház szertartás szerint, a Pacsirta-utca 2636. sz. házatól a Szent-Anna-utcai sarkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miséidőzet pedig f. hó 13-án d. e. 9 óraker fog az egek urának bemutatni. Mély vegtisztességtelre rokonainkat, barátainkat s ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1896. jul. 10. Bánatos neje: özv. Veres Györgyné, Ocskocs Rozália; gyermekei: Juliska, férj: Ammer Gyulával; Papp Mihály nejevel: Duesai Hona és gyermeke; sógora: Berndl Antal, neje: Ocskocs Erzsébet és gyermekei; Füll Antal nejeve: Ocskocs Máriaival; és számos rokonok nevében is. Béke lengjen hamvai felett!

* Sajtóhiba igazítás. Tegnap (159.) számunkon olyan fatalitást követett a sajtó ördöge, a melyet nem mindennap olvashatni egy-egy újság hasábjain. Nevezetesen tegnapi lapunk fejen ez áll: »Péntek, 1896 július 9-én Midőn ezt regisztráljuk s kijelentjük, hogy tegnap a m i t u d o m á s u n k s z e r i n t i s c s ü t ö r t ö k - v o l t, ezen-nel bocsanatot kerünk a fatális tevedésért l. olvasóinktól.

Távirat.

Ég a kiállítás!

Budapest, jul. 10. (A »Debr.« ered. táv. Ma reggelre virradóra éjjel nagy izgalom vett erőt a főváros minden lakóján, mivel az a hír terjedt el városzerte, hogy **kigyuladt a kiállítás!** A népezrekre menő csoportokban tödült a városliget felé, a honnan magasra csapkodó lángok s az egész keleti ég pirossága hirdette k a r é m h i r t v a l ó n a k. — Mire a tömeg a kiállítási pavilonhoz ért: kiderült, hogy csak a K u g l e r-féle pavilon gyuladt ki s e l i s é g e t t n a g y l á n g g a l.

Tanügy.

A debreczeni Svetits-intézet megnyitása. A debreczeni Svetits-intézetbe a »Mi asszonyunkról nevezett szegény iskolánövérék« vezetése alatt 1896. szeptember hó 1-éon a fejlődésben levő elsőrendű hatosztályu rom. kath. felsőbb leányiskola: b) leánynevelő intézet (internatus) nyílt meg. A felvételre vonatkozó tudnivalók a következők: I. A felsőbb leányiskolára nézve. 1896. szeptember hó 1-én megnyílik a felsőbb leányiskola I. II. és III. osztálya. Ezen osztályokba val-láskülömbőség nélkül vétetnek fel növendékek; az évi tandij 20 forint, mely tetszés szerint vagy fél-, vagy negyed. vagy havi részletekben, de mindig előre fizetendő. A tandij fizetés alól csak a legritkább esetben tisztakitűnő osztályzat és teljes vagyontalanság esetén adatik felmentés, oly esetekben azonban, mikor ugyanazon szülő két vagy több leánya látogatja az iskolát, később meghatározandó kedvezmények helyeztetnek kiállításba. A beiratási díj minden év elején minden növendék számára két forint, mely összeg soha el nem engedtetik. Az egyes osztályokra nézve az egyházi főhatóság által jóváhagyott tanterv szolgálhat irányadóul. Jegyzet: Azon növendékek számára, kik a most lefolyt 1895—96. iskolai évben a felső leányiskola első osztályát (u. n. hetedik osztályt) — a debreczeni rom. kath. felső leányiskolában sikeresen végezték, — tanulmányaik befejezése czéljából a felső leányiskola második osztályát (az u. n. nyolczadik osztályt) még a következő, 189—97. iskolai évben is föntartja az intézet. Sőt egész éven át előkészíti őket egyttal arra is, hogy tanulmányaikat a felsőbb leányiskolának az 1897—98. évben megnyitandó ötödik osztályában (kilenczedik osztály) — sikeres fölvételi vizsgálat alapján — folytathassák.

II. A leánynevelő intézetre (internatusra) nézve. A Svetus intézetbe az 1896—97-iki tanév kezdetétől fogva teljes ellátásra egyelőre huszbenlakó növendék vétetik fel és pedig tíz növendék az alapítványi terhére; — tíz növendék tes fizetés mellett. a) Alapítványi növendékek — egyelőre csak tizen — teljes ellátást és ruházatot nyernek az alapítvány terhére minden fizetés nélkül. A kegyes lelki és áldott emlékü alapítónő végrendelete értelmében kizárólag rom. kath. vallásu leányok vétetnek fel, az elsőseg az áldott emlékü alapítónő rokonainak leánygyermekeit illeti bármily távol született legyen is a jelentkező; másodsorban az áldott emlékü alapítónő keresztyvermekei; harmadsorban szegény keresztyvermekei; harmadsorban szegény keresztyvermekek leányai, tekintet nélkül születésük helyére, csakhogy debreczeni lakosok legyenek, azzal azonban, hogy az utolsó csoportban foglaltak közt a helybeli születésűek elsőseggel bírnak az idegenek felett. A felvételt az áldott emlékü alapítónő végrendelete értelmében a debreczeni rom. kath. plébános a nagyváradai lat. szert. bibernok-püspök ur ó főmagaságával, mint az intézet fővédnökével, egyetértőleg eszközli. Azért mindazok, kik jogosít tarthatnak ezen alapítványi helyekre, felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt és jogosultságokat igazoló okmányokkal ellátott irások folyamodványaikat a nagyváradai lat. szert. bibernok-püspök ur ó főmagasságához czimezve 1896. augusztus hó 1-ig a debreczeni rom. kath. plébániahivatalnál adják be. b) Egyelőre tíz növendék teljes fizetés mellett is vétetik fel. — Ezen benlakó növendékek teljes ellátást, tisztességes élelmezést, gondos nevelést és az idegen (nómet és francia) nyelvekben alapos oktatást es folytonos gyakorlított nyer-

nek a minden pädagogiai és egészségügyi követelményeknek megfelelő intézetben (van vízvezeték, fürdőszoba, tágas ulvar, nagy árnyékos kert stb.) Az e ész évi tartási díj 200 frt, mely negyedéves előzetes részletekben fizetendő. Ezen kívül mosás, orvos, tandíj, valamint kívánságra a zenetanítás is — melyről gondoskodva lesz — külön fizetendő. Az intézetben a növendékek saját ruháikat használhatják; de ünnepélyes alkalmakra, — testületi megjelenés esetére két rendbeli meghatározandó intézeti egyenruha (egy téli egy nyári) — saját költségén készítenendő. A kik ezen fizetési helyekre jelentkezni ohajtának, 1896. augusztus hó 1-től sziveskedjenek ebbeli szándékukat a debreczeni rom. kath. plébániahivatalnál bejelenteni. Minden egyéb felvilágosítást 1896. augusztus hó 1-től a debreczeni r. kath. plébániahivatal; 1896. szeptember hó 1-től pedig az intézet főnökönje készséggel megad. Debreczen 1896. június hó. — A debreczeni r. kath. plébániahivatal.

Értesítés.

Atisza i ág. evang. egyházkerület eperjesi Collegiumának jogakadémiáján azaz 1896—97. tanévre a beiratások f. évi szeptember 1-től 8-ig eszközölendők, az előadások pedig szeptember 9-én veszik kezdetüket. Utólagos felvételnek szept. 9—11-ik napjain dékán, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatukat f. évi szeptember hó végén tejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok szeptember 1-től 15-ig tartanak. Jegyzet. A jogakadémiai hallgatók vállalásfelekezeti költömbseg nélkül részesei letnek a collegium kebelében feendő tapintézet kedvezményeiben; (az erre nézve megállapított f. évi díjak a következők: ebéd és vacsoraért 31 frt, ebédért 19 frt). Az erre érdemek igényt tarthatnak a collegium által évente kiosztatni szokott ösztöndíjakra; valamint a szegény sorokak tandíjmentes-égre s a jelentékeny alaptőkével rendelkező »Jogászségi-egyetem« támogatására számíthatnak. — Megjegyezzetük végül, hogy ugy a jogakadémiai ifjusági, mint a collegiumi nagy könyvtár a hallgatók részére rendelkezésre fog állani. Mindennemű felvilágosításokat szivesen szolgál. — Eperjes, 1896. május havában. A jogakadémia igazgatósága.

Tájékoztató. A tiszai ág. ev. egyházkerület eperjesi 6-i Collegiumának jogakadémiáján — a hazai ág. ev. vallásfelekezeti egyetlen ilyenmű tanintézetén, — az 1895-96 t. év alatt a következő tanárok működtek: dr. Horváth Ödön dékán, (magyar közjog, jogbölele et, nemzetközi jog); Glós Károly, (jogtörténet, politika, pénzügyi-jog); dr. Horovitz Simon, (római-jog, büntető-jog); Hörk József, (egyháztörvény, legújabb történet); dr. Sarudy Vilmos, (nemzetgazdaságtan, statisztika, magyar közigazgatási-jog, váltó- és kereskedelmi-jog); Schulek Gusztáv, (magyar- és osztrák magánjog, peres eljárás); dr. Szávik Matyas, (bölcsezettörténet, bölcseségi ethika); dr. Breyer Adolf, dr. Lakner Árpád, dr. Pelech E. János, dr. Sztéblo János, (magántanárak). A tanintézet rendes tanárai ebben a tanévben felvették az országos tanári nyugdíjintézetbe. Az 1-6 félévben 20 tantárgy 90 heti órában; az 11-ik félévben pedig 24 tantárgy 79 hetiórában adavott elő. A tanév alatt a jogakadémián összesen: 130 hallgató volt beiratkozva, úgy, hogy a hallgatók létszáma tekintetében ez a tanintézet a hazai jogakadémia között a legelső közé emelkedett. A hallgatók között volt: I-6 éves 34; II-od éves 46; III-ad éves 20; IV-ed éves 18; allamszámviteltani rendkív. hallgató 3; tanfolyam hallgatásánálkül miniszteri engedéllyel vizsgázó 9. Vallás szerint volt: ág. ev. 53; r. kath. 43; izr. 16; g. kath. 11; ev. ref. 7. Illetőség tekintetében volt: Sáros-vm. 44; Szepes-vm 11; Zemplén-

vm. 9; Bács-Bodrog, Gömör, Liptó-vm. 6—6; Békés, Szabolcs-vm. 5—5; N.-Küküllő-vm. 4; Abauj-Torna, Árva, Borsod, Ung-vm. 3—3; Csongrád, Trencsén, Turóc, Veszprém, Zólyom-vm. 2—2; Brassó, Csík, Hajdu, Hont, J.-N. K.-Szolnok, Komárom, Maramaros, Nógrád, Pest, Szeben, Temes, Tolna-vm. 1—1 — A folyó tanév májusának végéig tartott — a jogakadémián: 61 I. alapvizsgálat, 29. II. alapvizsgálat, 6 általud. államvizsgálat és 14 jogtud. államvizsgálat. Több joghallgató részeseült ösztöndíjban, a segélygyelet támogatásában, tandíj- és tapintézet-díj elengedésben, pályadíjban stb. Az akadémiai ifjusági egyesületi: a jogásztanintézet, beületbiróság és segélygyelet igen élénk működést fejtettek ki. Mindezekről részletesebb adatok a Collegium »Értesítő«-jében olvashatók, melyet a collegiumi igazgatóság egy drb 5 kros levélbélyeg beküldése ellenében bárkinek készséggel megküld. A városban egészséges és nem drága lakások elegendő számban állanak rendelkezésre s az ifjuság ellátása jutányos és megfelelő.

Az önálló vámterület.

— Schwarz Antal előadói véleménye az 1896. évi kereskedelmi kongresszus napirendjének IV-ik kérdésére nézve. —

(Folytatás)

Foglaljuk már most össze az elmondottakat és a következő megdönthetlen igazságokat vonhatjuk le. A kereskedelemnek csak az esetben van létjogosultsága, ha közvetítés-áttal ugy a termelőknél, mint a fogyasztónál előnyöket szerez. Erre pedig csak az által van képesítve, hogy tanulmányozva a kereslet és kínálat hollétét és minőségét, a kereslet, azaz a fogyasztó számára ott szerzi be a termékeket, hol a kínálat legnagyobb, hol az árut a fogyasztó szükségletének és ízének megfelelően legelőbbin szerezheti be.

Ha a kereskedő áruát a keresett minőségben hazájában ép oly jutányosan szerezheti be, mint külföldön, saját érdeke fogja őt arra késztetni, hogy az ipartermékeket nekülföldön vásárolja először is azért, mert ez utóbbi körülmény-sebb, nehezebb és hosszabb időt igényel, mint a helyföldön való beszerzés, de másodsor és főleg azért, mert azon perczen, midőn egy árucikk ép oly minőségben ép oly olcsó áron és kellő mennyiségben országában is kapható, behozatal által csak növeli a kínálatot, azaz csökkenti az árakat.

Ezen oknál fogva a kereskedelem kell, hogy par excellence bazafias legyen mindenütt, hol az ipartermék saját országában megfelelően beszerezhető s kell, hogy kosmopolitikus irányzatú legyen mindenütt, hol az ipar nem fejlődött annyira, hogy a külföld iparcikkeit kizsoríthassa.

Hiszen megenyedem, hogy egyes kivételes esetekben találkozok oly kereskedő, ki előítéletből vagy tudatlanságból külföldi árut importál akkor is, ha ugyanazt itthon csak oly olcsón és megfelelően beszerezhetné: valamint megengedem azt is, hogy itt-ott eléve a hazai egyenértékű gyártmányt, külföldi cizéger alatt becsátja forgalomba egy-egy lelkiismeretlen kereskedő, de a mint súlyos véténekn tartanám kereskedőink hazafiaság ellen ezen szörványos eseteket generalisálni, ép ugy távol vagyok attól, hogy ezen visszataságok ellen gyakorlati intézkedéseket javasoljak, mert ez által csak eltörpíthetném a kongresszus komolyságát és jelentőségét.

Midőn tehát, teljes tudatában e kereskedelmi kongresszuson elhangzott minden szó sulyának, őszintén kijelentem, hogy a kereskedelem nincsen hivatva es nincsen képesítve a hazai part partolni, engedjek meg, hogy kiterjeszkedjem a kitűzött kérdés általánosabb részének megfelelően arra is, mely tényezőktől lehetne igenis elváróunk és megkövetelőnk, hogy a hazai ipar fejlesztésében és pártolásában közreműködjenek.

Mert ne higgyék uraim, hogy e kérdés, ha egyszer kimondatot, hogy megoldásában

aktív szerepet nem vihetünk, a kereskedelemre nézve csak akadémikus értékkel bír. E kérdés legbensőbb összefüggésben áll hazai kereskedelmünk felvirágzásával, sőt bátran állíthatom, hogy e kérdés sikeres megoldásától függ kereskedelmünk jobb sorsa, jövője. És ezt megvilágítani tulajdonképen felesleges is volna. A tények egyszerűen és világosan beszélnek.

Liebig szerint egy országnak, mely mindig csak őstermékeket visz ki és ipartermékeket importál, végre oda kell jutnia, hogy embert exportáljon. Azon értelemben, melyben Liebig e teoriát felállította, ugyanis a föld termőképességének szempontjából, helye ségét nem ismerhetjük el; de igenis közel jár a valósághoz, ha szélesebb látkörrel egy tisztán agrár ország összehasonlított gazdasági viszonyait vesszük kiinduló pontul.

Egy csupán ősterméccsel foglalkozó nép jövedelme a természet kegyeitől, az időjárás szélsőségeitől és viszonyosságaitól függ, s ez már magában is eléggé bizonyítja, hogy az agrárkultúra inga'lag megbízhatlan kutforcása a vagyonsodásnak.

Minél tovább megyünk kelet felé, minél kizárólagosabb egy országban az őstermelés, annál szembetűnőbb a népek hajlama a helytelenre, annál kevésbé találjuk kifejlődött az idő értékének tudatát. Csak az iparral együtt járó versengés ébreszti fel az emberekben az idő értékének s a vele járó kamatnyereség megbecsülését. M a földmivelés egyoldalúvá, fatalistiku-sá teszi az embert, az ipar fejlődésével érvényesül a tehettek és hajlamok sokfélesége s ez által a kereset biztosítva van olyanok számára is, kik testalkatuk, vagy más okoknál fogva tisztán agrárállamban kenyérléket nem kereselhetnék meg.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Aratunk.

— Hivatalos jelentés. —

A v tések állása és a mezőgazdasági állapot: július hónap 1-jén a földművelésügyi m. kir. miniszterhez az állandó gazdasági tudósítók által beérkezett jelentések alapján a következő volt:

Az időjárás június hónapban mindvégig csapadéktus, esős és hűvös volt, Maramaros, Liptó és Bereg vármegyékben a magas hegyeken havazott is több ízben, zivatar és vihar az országban gyakran volt, egészben véve azonban az esőzések inkább részlegesek mint országosak voltak, mert a gyakori csapadék és vihar daczára, ámbár sok helyen megdőlték a gabonafélék, sőt emiatt néhol lehanyatlottak is a gabonatermés-kilátások orsz. átlagban alig változtak.

A rozsda, amely az ország több részében elterjedt, — némi aggodalmat okoz ugyan, de mert a rozsda a buza kalászába ritka helyen hatolt meg be s eddig kevés kárt okozott, remélhetőleg a már többnyire eléggé kifejlődött magvaknak nem is igen fog ártani. Kivételt képezhetnek a kevésbé jelentőségteljes magasabb vidékek, ahol a buza termelés nem nagy jelentőségű; itt, ha a rozsda még továbbra is terjedni fog, a buza kalászáts meg fogja támadni. Főlépett a rozsda az árpában és zabban is, de mert az időjárás általában hűvös és szellős volt, ezekben a terményekben sem ment még fel a kalászkokra. A rozsdat kétségtelenül a június ködök nagy mérvben fokozták; köd volt: Torontál, Vas, Zala és Pozsony vármegyében; utána mindentől erősebben mutatkozott a rozsda, ezekben a vármegyékben különben már több helyen a buza kalászáts is megtámadta a rozsda, s ezekben a vármegyékben panaszkodnak is legjobban a gazdák a buza minősége ellen.

Az üszög is igen sok helyen elterjedt; ez a káros élősdű helyenkint jóval több kárt okozott már, mint a rozsda. Míg ugyanis a rozsda többnyire a buza levélszétét és szárat támadta meg, az üszög a szemtermést

5—20%
30%-ka
csupán
szulta r
jelentek
ven oly
nem ész
gazdák,
ják és
általaba
jelentek
Tolna.
Abauj-T
Brassó,
vármeg
A

és így a
helyenk
J

pusztító
meteljű
tésekbe
ország
helyeke
növeked
mindede
nos aki
s gyakr
azoban
panasz,
vezőbb
tet köri
egészen
rületet
levonás
a rozs
árpa te
csuljúk.
jelentés
evhez k
vekedés
tartjuk
területe
letett sz
tehat el
jégeső
hat 1,7

sokra, k
számita
zánál 3
163 000
tél foly
buzavet
holdon
Torontál
misült m

A
5.345.00
kivált a
nevezete
grád, H
Brassó
mmázsa
zónség.
7—8 m
eredmet
csülhető
lyebb ve
ladta. A
és átaz
Árva, H
Marama
és Tord
tásához
B-kés. E
Kun-Szo
idő azor
latokat.

Hiz
Öreg neh
— krig
sulyban)
kliron fel
ronként 2
könyvű (p
46—47 ki

5-20%-kal, helyiely közel azonban már 30%-kal is redukálta. Szerencsére az üszög csupán a rosszul kezelt vetőmagvakban bosszulta meg magát, s egy-egy helységben, ahol jelentékenyen el is terjedt az üszög, van bőven olyan vetés is, ahol semmiféle üszöget nem észlel jobban gazdálkodó gazda. Azok a gazdák, akik a vetőmagvakat jól megválasztják és elvetés előtt kellőleg páczoják is, egyáltalában nem ismerik az üszögöt. Üszöggárt jelentenek: Bars, Esztergom, Hont, Nógrád, Tolna, Baranya, Fejér, Győr, Bács-Bodrog, Abauj-Torna, Borsod, Szabolcs, Arad, Temes, Brassó, Háromszék, Kolozs és Szolnok-Doboka vármegyék.

A hűvös időjárás a férgek káros volt és így azok nagyobbára el is pusztultak, — helyenkint azonban még mindig kárt okoznak.

J e g e s ő az országban szórványosan pusztított. A sokféle elemi csapás dacára ismétéljük, hogy sem az őszi, sem a tavaszi vetésekben nem mutatkozik nagyobb arányú és országra szóló veszteség; mert a míg egyes helyeken csökkent is a termés kilátás, másutt növekedett. — Egyedül a legnagyobb baj volt mindaddig, hogy a gabona aratásához folytonos akadályok mellett lehetett csak hozzáfogni, s gyakran megszakadt a munka. Remélhetőleg azonban most már az idő sem fenn igen lesz panasz, mert a kilátások az időjárásra is kedvezőbbek lettek. Ezuttal már a gabonaterület körülbelül a bevett terület arányában egészen megközelítőleg kimutatjuk; a buzaterület az elemi csapások okozta veszteségek levonása nélkül 5 645.000 kat. holdra tesszük; a rozs területét 2.174.979 kat. holdra, — az árpa területét pedig 1.856.753 kat. holdra becsüljük. A zab területe, mint azt már előző jelentésünkben kifejtettük, növekedett a mult évhez képest, minthogy azonban a terület növekedését nem ismerjük, — szükségesnek tartjuk a mult évben is kimutatott bevett területet ez évre mint learatásra kerülő területet számításunk tá gyául venni. Ez utóbbira tehát elemi csapást, bár pusztított a zabban jégeső — nem számítunk. A zab területe tehát 1.741.000 kat. holdra tehető. Elemi csapásokra, kezdve a téli fagykaron, — le kellett számításunk a begyűlt adatok nyomán a buzánál 300.000, — a rozsnál és kétszeresnél 160.000 és az árpánál 50.000 kat. holdat. A tél folyamán legjobban károsodtak a bácskai buzavetések, ahol megközelítőleg 120.000 kat. holdon pusztulak ki teljesen az őszi vetések; Torontálban körülbelül 60.000 kat. holdon semmisült meg az őszi vetés.

A b u z a területe tehát kitesz most 5.345.000 kat. holdat; a buzatermés-kilátások, kivált a kevésbbé károsodott vármegyékben nevezetesen: Sopron, Tolna, Somogy, Csongrád, Heves, Békés, Csanád, Temes, Arad és Brassó vármegyékben igen jók. — Itt 8-12 mmásza átlagos termésre számít a gazdaközönség. Országos átlagban a termeshozam 7-8 mmásza közt ingadozik, tehát az összes eredmény közel 40 millió métermázsára becsülhető. A mult évi termés valamivel csekélyebb volt, de a 38 millió mmászt meghaladta. Leggyengébben allanak a buzavetések, és átlagban 6 mmászan aluli termést ígérnek: Árva, Hont, Liptó, Zólyom, Sáros, Zemplén, Maramaros, Ugocsa, Kolozs, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben. A buza aratásához hozzáfogtak az Alföldön, Csongrád, Békés, Pest, Torontál, Bács-Bodrog, Jász-Nagy-Kun-Szolnok és Bihar vármegyékben. Az esős idő azonban nagyon akadályozta a munkálatokat.

(Folyt. köv.)

Kőbányai sertés-piacz.

július 9.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Óreg közép (páronként 300-400 klgm sulyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 46-47 krig. 4. Fiatal közép páronként 251-320 klg. — sulyban 47-48 krig. 5. Fiatal könnyű (páronként 250 klgmig terjedő sulyban) — 46-47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként

280 klgon felüli sulyban) 45 krtól 46 krig. Közép páronként 220 — 280 klgmig terjedő sulyban) 44-45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő sulyban 43-44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 200-260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (páronként — 220 klgmig terjedő sulyban 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi július hó 7-ik napján volt készletben 8247 drb. 1896. július hó 8. napján felhajtott — drb. 1896 július 9. napján elszállított 38 drb. 1896. évi július hó 8-ik napjára maradt 8209 Sertés forgalom üzletirányzata változatlan

Budapesti gabonatözsde

július 9.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ár 100 klg
Bánsági	75	6.40	76	6.45-6.60
"	77	6.50	78	6.60-6.70
Tiszavidéki	75	6.45	76	6.50-6.65
"	77	6.60	78	6.65-6.75
Pesvidéki	75	6.40	76	6.45-6.60
"	77	6.55	78	6.60-6.70
Fehérmegyei	75	6.40	76	6.45-6.60
"	77	6.55	78	6.60-6.70
Bácskai	75	6.50	76	6.55-6.70
"	77	6.65	78	6.70-6.80
Észak magy	75	6.40	76	6.45-6.60
"	77	6.55	78	6.60-6.70
	79	6.70	80	6.75-6.85
		Min. hekt.-ben	Ár kilógram.	
Rozs elsőrendű	uj	70-72	6.65	6.10
" másodikrendű	uj	—	5.95	6.00
Árpa takarmánynak	uj	60-62	4.40	4.70
" égetni való	uj	62-64	0.00	0.00
" serfő dei	uj	64-66	6.15	6.50
Zab	uj	39-41	6.05	6.40
Tengeri bánsági	uj	—	3.95	4.05
" más nemű	uj	—	3.90	3.95
Repcze bánsági	uj	—	0.00	0.00

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.
Irtá: CSENDEY GUSZTÁV.

Második kötet. 109

A táblabíró harcza.

(Folytatás.)

— Szegény fiúk! ötven háromszáz e len! Bánom, hogy a lakosság egy részét védelmükre nem rendeltem. No de jobb így. — Ha a nép harezba megy, az egész falut elpusztítják, így legalább azt remélhetjük, hogy csak minket pusztítanak el. Ez is vigasztalás.

A puskák már jó ideig ropogtak, midőn egy futó honvéd érkezett. Nem futott szegény, hanem tántorgott, nagy oka lehetett rá. A kapuhoz érve, bezörgött azon.

A vén táblabíró kilépett az erkélyre s lekiáltott:

— Ki vagy? mit akarsz?
— Boocsásatok be. Társaim vesztét jöttem hírül hozni. Be vannak kerítve; mire idemáztam, már bizonyosan elvérzettek. Azért jöttem, hogy a veszedelemtől megóvjam a kastély lakóit; mert az ellenség egyre a Mártony nevét ordítja. Boocsásatok be.

— Ha elfutottál a csatatérről, fuss tovább; a futóknak nincs házamban helyük.

— Boocsásatok be — meghalni!

— Azt a csatatéren is megtehetted volna. Mi is készek vagyunk a halálra.

A honvéd azt már nem hallotta. Összerogyott, nagyot sohajtott, aztán igen csendes ember lett belőle. Az orvosok hullának nevezik, a kegyelet halottnak.

A mit Mártony az élőnek meg nem engedett, megengedte a halottnak. Az ablakon leboocsátott egy embert, hogy a meghalt honvédet behozza. Legalább ne tapossák össze az ostromlók.

— Már jönnek! — kiáltott Mártony — hallom az ordítást.

Ezzel ismét behuzódott az erkélyről. A vad martalóc csapat valóban közeledett már. Megszagolta a vért, sőt ontott már és hullatott s most már még több vére szomjazott. Az ötven honvédnek valóban kár volt elveszni, az áltámadásból most már igazi támadás lesz: az ellenség, elesett bajtársait nem hagyja bosszúlatlanul s bosszuját most a kastélybeliek fogja kitölteni; bár Ottó fékezni igyekszik vad csapatát; előtte még most is Berta elrablása a cél.

A mint a vad csapat a kastély keleti oldalához ér, megállapodik s Mártony az erkélyről látja, hogy a szerencsének feje fölött vérvörös tűz karikák támadnak. A csóvákba rakott tüzes üszköket csóválják ott, az csinál olyan tűzkarikákat a levegőben.

Most egyszerre egész raja a lángoló csóvák repül a cseléd lakosztály tetőzetére.

— Tekintetes uram! — kiált egy hajdu a toronyban, veres kakast kapunk a fejünk fölé.

— Gondoltam ezt: jó volt a tetőt a kapu fölött leszedni.

Mire a hold leszállt, már gondoskodva volt arról, hogy sötét ne legyen. A kastély égő tetőzete nagyszerűen világított.

Vad üvöltéssel seregett már most a martalóczhad a kastély elé s a vezér intésére megrohanta a kaput.

Harmincz-negyven puskaeső dördült most rájuk egyszerre a bástya erkélyéről és a két épületszárny ablakaiból s a következő pillanatban ugyanannyi. Az ellenség megdőbbsen hátrált vissza. Társaik közül számosan heverték halva és halálos sebbel a földön.

Csak néhány másodpercig tartott a megdőbbsenés, azután dühös ordítással rohantak meg újra a kaput. A vezér maga is előre sietett, biztatva társait. A gyilkos fegyverek ismét megdőrdültek, ismét számosan buktak a földre; de már most elérték a kaput. Nem voltak már emberek, hanem vérszomjas vadállatok. Az ablakokból folyvást lötték őket; de minden elesett helyébe új ember nyomult. Elég sokan voltak.

Most a bástya balszárnyának legközelebbi ablakában egy fonséges arcú hölgy jelent meg. Hermelin prémes, piros bársony kalapja mellett hosszan lengett a hófehér strucztozl.

Az égő tetőzet vérvilágításánál jól lehetett látni az ostromlók vezérét, hosszú, fekete szakállal, a mint parancsait osztogatá.

Üdvözöllek, rabló vezér! kiáltott harsány hangon a nő, tulkiáltva az ostromlók zajongását.

(Folyt. köv.)

643—1896. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A depr. kir. jbiróságnak 16049/1896. P. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Josef Wamraus et comp cég részére lovag Chylinsky György debreczeni lakostól a fizetett összeg betudásával 403 frt 9 kr tőke, ennek 1896 évi február hó 2-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 20 kr. perkölttség erejéig 1896. évi június hó 18-án bíróilag lefoglalt és 1070 frtra becsült 3 db teljesen felszerelt fényirdai gépezet és butorok 1896. évi aug. hó 1-én d. u. 3 órakor kezdetét vevő és Debreczenben fútcza 1824 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi július hó 7-én.

Bódogh Zsigmond
bir. kiküldött.

Üzleti könyvek nagy raktára.

Hoffmann és Társa

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

— **Jegyzékek, számlák, ezimkártyák,** —

Levélpapírok és borítékok czégnyomattal
1000 pld 2 frttól kezdve. Memorandumok.

Pénzintézetek, építési vállalatok, helyiérdekű vasutak teljes felszerelése.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

 Meghívók eljegyzésre, esküvőkre és tánczvigalmakra olcsó áron.

Hangverseny műsorok, gyászjelentések. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

 Pinczershámlák, bor és sör czimkék.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

 diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények,
tudományos és szakmunkák előállítása.

 Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.